

ΜΕΛΕΤΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΤΙΣΕΩΣ

Ἡ παράδοσις νόμου τινος συνεπάγεται ικανότητα πρὸς τήρησιν τοῦ νόμου τούτου. — Ὁ Θεῖος Νόμος, ὡς ἀρχικῶς ἐγράφη. — Νόμος πρὸς ζωὴν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δοθῇ εἰς τὸ πεπτωκὸς γένος. — Ἡ ἀπολύτρωσις, ὅχι ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλὰ διὰ χάριτος. — Ἡ διαθήκη τοῦ νόμου ἐκπληρουμένη, καὶ ἡ καινὴ διαθήκη σφραγιζομένη διὰ τῆς μιᾶς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. — Ὁ Σιναϊτικὸς νόμος μόνον διὰ τὸν σαρκικὸν Ἰσραήλ. — Ὁ νόμος τῆς καινῆς διαθήκης. — Ἡ ἐντολὴ ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀναπτύσσονται οἱ ἅγιοι. — Ἡ νέα κτίσις κεχωρισμένη καὶ διακεκριμένη ἐν τε τῇ Θεῷ σκέδει καὶ διαθήκῃ. — Προοδευτικὴ ἐκτίμησις τοῦ τελείου νόμου. — Τρέχειν πρὸς τὸν σκοπὸν, καὶ ἴστασθαι σταθερῶς ἐπ' αὐτοῦ. — Ὁ Χρυσθεὺς κανὼν. — Ὁ τέλειος νόμος τῆς ἐλευρίας.

Ἡ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ νόμου τινος, ὑπὸ τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς, συνεπάγεται ικανότητα ἐκ μέρους τοῦ ἀποδεχομένου τὸν νόμον, ὅπως τηρήσῃ τὸν νόμον τοῦτον, ἢ ἐπίσης συνεπάγεται διατάξεις τινὰς διὰ τὴν συγχώρησιν παραβιάσεων τινων, γενομένων ὑπὸ τὸν νόμον ἐκεῖνον. Ἡ παράδοσις νόμου τινος προϋποθέτει καὶ τὸ πιθανὸν τῆς παραβιάσεως αὐτοῦ, καὶ ἔνεκεν τούτου, νόμος τις πάντοτε ἔχει τὰς ποινὰς αὐτοῦ παρακολουθούσας αὐτόν. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ πατρὸς Ἀδάμ, ὅστις, καθὼς ἐλέγχθη ἡμῖν, ἐδημιουργήθη κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ, καὶ κατὰ τοῦ ὁποίου ἐπεβλήθη καταδικαστικὴ τις ἀπόφασις, ἢ ἀρὰ, ἔνεκα τῆς παρακοῆς αὐτοῦ πρὸς τὸ Θεῖον θέλημα, ρίπτοντες τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς τὰ ὀλίγω, ὀρθολογικῶς παραδεχόμεθα, ὅτι νόμος τις δυνατόν νὰ παρεδόθη εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι ὁ νόμος ἐκεῖνος ἦτο ἀρκετὰ σαφής, ἅλλως δὲν θὰ ἠδύνατο οὗτος νὰ καταδικασθῇ δικαίως ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ Αὐτοῦ, ὡς παραβάτης. Σαφῶς δὲ λέγεται ἡμῖν, ὅτι ἡ ἐν Ἑδέμ ἁμαρτία ἦτο παρακοὴ πρὸς Θεῖαν τινὰ ἐντολήν. Ἡ δικαιοσύνη δὲ τῆς κατὰ τοῦ Ἀδάμ ἐπιβληθείσης ἀποφάσεως τοῦ θανάτου, καὶ δι' αὐτοῦ κατὰ φυσικὸν τινα τρόπον ἐπεκταθείσης εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, συνεπάγεται τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατανοήσιν τοῦ νόμου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον εὗρισκετο οὗτος, καὶ τὴν ἐν γνώσει

παράβασιν τούτου, διότι ἄλλως τὸ σφάλμα θὰ ἐπεβάρυνεν αὐτὸν τὸν νομοδότην. Ὅτι δὲ ὁ Ἀδὰμ εὐρίσκετο εἰς κατάστασιν νὰ δεχθῇ τὸν Θεῖον νόμον καὶ νὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτὸν, τοῦτο δῆλόν ἐστιν ὑπὸ τοῦ γεγονότος, ὅτι οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη διὰ τὴν συγχώρησιν τῆς παραβιάσεως τοῦ νόμου ἐκείνου — οὐδεὶς μεσίτης ἐνυπῆρχεν — ἀλλ' ἡ τελεία ποινὴ θὰ ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὸν, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑπ' αὐτοῦ παραβιάσεως τοῦ νόμου ἐκείνου.

Οὐδεμίαν νύξιν ἔχομεν τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Δημιουργὸς ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν πατέρα Ἀδὰμ καὶ τὴν μητέρα Εὐάν κώδικα νόμων, γεγραμμένων ἐν λίθοις ἢ ἀλλαχοῦ· τοιαύτη δὲ κωδικοποίησις τῶν νόμων εἶναι κοινὴ σήμερον· ἔνεκα τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν δέ, πολλοὶ ἀδυνατοῦσιν ὅπως ἴδωσιν τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ τέλειος Ἀδὰμ κατεῖχε τέλειον νόμον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οὗτος ἐδοκιμάσθη, καὶ ἔνεκα τῆς ἀποτυχίας αὐτοῦ, κατεδικάσθη. Εἶναι σφάλμα τὸ ὑποθέτειν, ὅτι οἱ νόμοι δέον νὰ γράφωνται ἐξωτερικῶς πως — ἐπὶ χάρτου, λίθου, κλπ. — καὶ τὸ νὰ μὴ ἀναγνωρίζωμεν ὅτι ἀνωτέρα τις μέθοδος ἐγγραφῆς τοῦ Θείου νόμου θὰ ἐγένετο κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ὥστε, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, νὰ δύναται πρεπόντως νὰ λεχθῇ, ὅτι ὁ Θεῖος νόμος — ἡ περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου ἐκτίμησις — ἐνεγράφη ἐν τῷ τελείῳ ὁργανισμῷ. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι καταγεγραμμένος ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ὑπάρξει, καὶ ἐν ταῖς ὑπάρξεσι πασῶν τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων, καὶ κατ' αὐτὸν ἐπίσης τὸν τρόπον ὁ Θεῖος νόμος ἐνεγράφη εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὐας. Οὗτοι δὲν εἶχον τάσεις πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκλινον πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἦσαν δίκαιοι, περιστοιχιζόμενοι ὑπὸ δικαίων καὶ τελείων συνθηκῶν, καὶ ἔχοντες συνείδησιν τῶν πρὸς τὸν Δημιουργὸν αὐτῶν ὑποχρεώσεων των, καθὼς καὶ γινῶσιν τῆς εὐθύνης αὐτῶν, ὅπως ὑπακούωσιν πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ ἐντολήν, οὗτοι δὲ ἐγνώριζον, οὐχὶ ἀορίστως ἀλλ' ἐπακριβῶς, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα Αὐτὸς εἶχε διατάξῃ. Συνεπῶς δέ, οὗτοι εὐρίσκοντο ἐκτὸς πάσης συγγνώμης ἐν τῇ παραβάσει αὐτῶν. Τὸ ἔλφος θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπεραπολογηθῇ ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ τῆς ἀξιώσεως, ὅτι δὲν εἶχον πείραν, κλπ. σχετικῶς πρὸς τὴν ποινὴν· τὸ γεγονὸς ὅμως, ὅτι οὗτοι δὲν εἶχον τελείως κατανοήσῃ, ὁποῖα τις ἦτο ἡ κατὰ τῆς ἁμαρτίας ποινὴ δὲν ἄλλοιοι τὸ ἕτερον γεγονός, ὅτι οὗτοι ἐγνώριζον τὴν δικαίαν πορείαν ἀπὸ τὴν κακὴν τοιαύτην. Ἐγνώριζον ὅτι ἦτο δίκαιον νὰ ὑπακούῃ τις εἰς τὸν Θεόν, κακὸν δὲ τὸ παρακούειν εἰς Αὐτόν — ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ γεγονότος, ὁποῖαι ἠθελον εἰσθαι αἱ ζημίαι, αἵτινες θὰ ἐπηκολούθουν τὴν παρακοήν. Ὁ Ἀπόστολος ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἀφήγησιν τῆς Γενέσεως ἐν πάσαις αὐτῆς ταῖς λεπτομερείαις, λέγων ὅτι, «Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη» — ὅτι διέπραξε παράβασιν ἐγνωσμένως, ἔκουσίως, καὶ ὅτι τοιουτοτρόπως ἐπέφερεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ἁρὰν,

ἡ καταδιακστικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐκουσίου αὐτοῦ ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν ὁ Δημιουργὸς αὐτοῦ προηγουμένως εἶχε διακηρύξει, δηλαδή, τὸν θάνατον.

Καθόσον παρατηροῦμεν περίξ ἡμῶν σήμερον, εὐρίσκομεν ὅτι ὁ κόσμος ἐν γένει ἀπώλεσεν εἰς μέγαν βαθμὸν τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ὁμοιότητα πρὸς τὸν Θεόν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ προπάτορες ἡμῶν εἶχον δημιουργηθῇ — ἀπώλεσαν πολὺ περισσότερον τῆς ἐμφύτου περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου ἐκτιμήσεως. Ὁ Θεὸς νόμος, ἀφ' οὗ ἅπαξ σαφῶς καὶ διακεκριμένως ἐνεχαράχθη ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἐν μεγίστῳ βαθμῷ ἐξηλείφθη κατὰ τὰ παρελθόντα ἕξ χιλιάδας ἔτη «τῆς Βασιλείας τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ θανάτου,» Ὁ Θεὸς δέ, διὰ τῆς ἐπικοινωνίας αὐτοῦ μετὰ τινων ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας, ἀνεξωογόνησεν εἰς μέγαν βαθμὸν τὸν ἀρχικὸν αὐτοῦ νόμον εἰς πολλὰς καρδίας, ἐπαναχαράξας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον βαθέως τὰς διαφόρους ιδιότητας τῆς δικαιοσύνης· ἐν τούτοις ὅμως, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἀκόμη τῶν περισσότερον ἐκχριστιανισθέντων, οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐμπιστευθῇ ἀπολύτως εἰς τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ κρίσιν περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἐπὶ διαφορῶν ζητημάτων. Ἐνεκεν δὲ τούτου ἔχομεν ἀκόμη ἀνάγκην, ὅπως ἔχωμεν ἐνώπιον ἡμῶν Θεοὺς τινὰς κανόνας καὶ γνώμονας πρὸς τοὺς ὁποίους δυνάμεθα νὰ προστρέχωμεν, καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους νὰ δυνάμεθα νὰ κανονίζωμεν τὰς περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου κρίσεις ἡμῶν, καὶ νὰ προσανατολιζώμεθα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς τὸν Θεὸν γνῶμονα. Ἐν τούτοις ὅμως καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἀκόμη τῶν διεφθαρμένων λαῶν τοῦ ἀπίστου κόσμου, συχνάκις συναντῶμεν στοιχεῖα τινὰ συνειδήσεως, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκατεργάστους τινὰς ἀντιλήψεις περὶ δικαίου καὶ ἀδίκου. Ταῦτα δὲ εἶναι τὰ παραμεμορφωμένα καὶ διαστρεβλωθέντα λείψανα τοῦ ἀρχικοῦ νόμου τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου, συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτος ἀρχικῶς ἐδημιουργήθη, «εἰκὼν τοῦ Θεοῦ». Ὁ Ἀπόστολος ἀναφερόμενος εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, τὴν ἐπικρατοῦσαν μεταξὺ τῶν ἀπίστων, λέγει· «μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων». Διακηρύττει δέ, ὅτι «τὸ ἔργον τοῦ νόμου ἐνδείκνυται γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,» — λείψανα δηλαδή τοῦ ἀρχικοῦ νόμου, καὶ ἀποσπασματικαὶ ἀποδείξεις, ὅτι ὁ νόμος ἐκεῖνος ἦτο ἔμφυτος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. — Ρωμ. 6' 15.

Ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων νόμοι διὰ τοὺς ἐγκληματίας καὶ νόμοι δι' ἐκείνους οἵτινες δὲν εἶναι ἐγκληματίαι — (1) νόμοι πρὸς πολιτικὰ δικαιώματα, ἐξασφαλίζοντες τὴν ζωὴν, τὴν εἰρήνην, τὴν ἐλευθερίαν, κλπ., διὰ τοὺς εὐπειθεῖς, καὶ οἵτινες ἀφ' ἑτέρου ἀπειλοῦσι τοὺς παραβάτας διὰ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐλευθερίας, τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, κλπ, διὰ τῆς φυλακίσεως αὐτῶν, (2) νόμοι κυβερνῶντες τοὺς ἐνόχους μετ' ἄκρας αὐστηρότητος,

ἐκτὸς ἐὰν μέση τις πορεία, ἢ διαγωγή ἐξασκηθῇ ἐκ μέρους αὐτῶν· ἀλλ' ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως παρέχοντες αὐτοῖς ἐλευθερίας.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸν Θεῖον νόμον. Πρῶτον ἔχομεν τὸν ἀρχικὸν νόμον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀδάμ ἐτέθη εἰς δοκιμασίαν. Μετὰ τοῦ νόμου ἐκείνου ἤρξαντο τὰ προνόμια καὶ εὐλογίαι αὐτοῦ — ζωῇ, εἰρήνῃ, εὐδαιμονία καὶ πᾶν ἀναγκαῖον πρᾶγμα. Ταῦτα δὲ θὰ ἐξησφαλίζοντο εἰς αὐτόν, ἐνόσω θὰ ἔμενεν ὑπήκοος πρὸς τὸν Δημιουργὸν αὐτοῦ· ἀπόφασις δὲ θανάτου ἐπέκειτο ἐν περιπτώσει παρακοῆς, — «θνήσκων θέλεις ἀποθάνη», ἡ δὲ ποινὴ αὕτη κατὰ φυσικὸν τινα τρόπον ἐπεξετάθη καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Συνεπῶς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς παραβιάσεώς του, ὁ Ἀδάμ ἦτο ἔνοχος, πταίστης ἀπεστερημένος τῶν πρὸς ζωὴν ἐλπίδων αὐτοῦ, τὰς ὁποίας προηγουμένως ἀπελάμβανεν, ἀπεστερημένος τῆς προτέρας μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐπικοινωνίας αὐτοῦ. Ἡ ἀπαράσκευος γῆ, ἦτο τὸ μέγα σωφρονιστήριον αὐτοῦ, ὁ δὲ τάφος, ἡ αἰώνιος αὐτοῦ φυλακή. Ὁ νόμος ὅστις ἐβασίλευεν ἐπ' αὐτοῦ προηγουμένως, ἐτερματίσθη ἤδη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν παρεῖχεν αὐτῷ ἐπὶ πλεόν οὐδεμίαν ἐλπίδα ἢ προσδοκίαν ζωῆς, ἀλλὰ κατεδίκασεν αὐτόν ἤδη εἰς θάνατον. Δὲν ἦτο ἐπὶ πλεόν ὑπὸ τὸν νόμον τῆς ζωῆς, ἀλλ' οὐδὲ οἶονδῆποτε ἐκ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἐγεννήθη ὑπὸ τὸν νόμον ἐκείνον τῆς ζωῆς, ἢ ὑπὸ οἶανδῆποτε ἐλπίδα ἢ προσδοκίαν ἱποκτήσεως αἰωίνου ζωῆς· πάντες οὗτοι ἐγένοντο δέσμοι. Εἰκονικῶς ὁμλοῦντες, ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος, ἦσαν δι' αὐτούς οἱ αἰχμαλωτισταί, βασανισταί καὶ δεσμοφύλακες αὐτῶν.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀρχικὸς νόμος δὲν ἠδύνατο τοῦ λοιποῦ νὰ ἐπενεργῇ ἐπ' αὐτῶν ἀλλ' ἐξέφρασεν ἤδη τὴν ὀργὴν αὐτοῦ κατ' αὐτῶν, ἐν τούτοις, οὗτοι ὑπήχθησαν ὑπὸ τινος φυσικοῦ νόμου. Οὗτοι εὗρον νόμον τινὰ ἐπενεργοῦντα ἐν τῇ καταστάσει ἐκείνῃ τῆς φυλακῆς αὐτῶν, διὰ τοῦ ὁποίου πᾶσα παραβίασις τῆς συνειδήσεώς των, πᾶσα βαθυτέρα κατάδυσις εἰς πᾶν ὅ,τι οὗτοι ἀνεγνώριζον ὡς ἁμαρτίαν, ἐπέφερεν εἰς αὐτούς ἐξαχρείωσιν καὶ θάνατον περισσότερον ταχέως· ὅσον δὲ προσεκτικώτερον οὗτοι ἀνεξήτουν νὰ ἀκολουθήσωσιν ἐκείνῳ τὸ ὁποῖον οὗτοι ἀνεγνώριζον ὡς δίκαιον, τόσον περισσότερον καλλιτέραν ἀνεύρισκον τὴν ἐν τῇ φυλακῇ κατάστασίν των, καίτοι οὐδεὶς ὑπαινιγμός ὑπῆρχε πρὸς ἀπελευθέρωσιν.

Ὁ Ἀπόστολος παρέχει ἡμῖν τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν διὰ τὸν Θεόν, ὅπως παράσχη εἰς τὸ πεπτωκὸς γένος ἡμῶν νόμον τινὰ ζωῆς. Οὗτοι εἶχον δικαίως καταδικασθῇ ἐνόσω δὲ ἡ ἀπὸ φασις ὑφίστατο οὐδεὶς νόμος θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δοθῇ εἰς αὐτούς, ἢ τήρησις τοῦ ὁποίου νὰ ἐξησφαλίζεν αὐτοῖς ἀπελευθέρωσιν ἐκ τοῦ θανάτου. Πρὶν δὲ τοιοῦτός τις ἤθελε δοθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν, ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ πρώτου

νόμου ἔδει νὰ ἀντεσταθμίζετο, ἡ δὲ ἀρὰ ἡ καταδίκη νὰ ἀφηρεῖτο· τὸ τ ε δέ, ἡδύναντο νὰ γείνωσιν ἕτεραι διατάξεις, ἐμπερικλείουσαι ἐν ἑαυταῖς προσφορὰς περὶ αἰωνίου ζωῆς ἐπὶ ὄροις. — οὐχὶ ὁμοῦς πρὶν ἢ ἡ ἐξιλέωσις τῆς πρώτης παραβάσεως, ἢ ἡ διαγραφὴ τῆς ἀποφάσεως ἐπετελεῖτο. Ὁ Κύριος παρέσχεν ὑπαινιγμούς τινας περὶ τῶν ἑαυτοῦ προθέσεων, ὥπως ἐπιτελέσῃ τοιαύτην τινα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλέωσιν, πρὸς τὸν σκοπὸν, ἵνα δοθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἑτέρα τις εὐκαιρία πρὸς αἰώνιον ζωὴν, ἀντὶ ἐκείνης ἣτις ἐδόθη εἰς τὸν πατέρα Ἀδάμ, καὶ ἀπωλέσθη ὑπ' αὐτοῦ, δι' ἑαυτόν, καὶ διὰ πάντας τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Αἱ Θεῖαι ὁμοῦς ἐπαγγελίαι ἦσαν εἰς τὸ ἄκρον ἀόριστοι, ἀπλῶς μόνον ἀρκεταὶ νὰ ἀποτελέσωσι βάσιν τινα πρὸς ἐλπίδα· ἔνεκεν δὲ τούτου, ἡ ἀνθρωπίνη οἰκογένεια, ὡς αἰχμάλωτοι ὑπὸ τὴν Βασιλείαν τῆς Ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, καὶ ὡς βασιζόμενοι ἐπὶ τῶν Θείων ἐπαγγελιῶν, ἀναφέρονται ὡς «δέσμοι τοῦ ἐλπίδος».

Εἰς ἐκ τῶν ὑπαινιγμῶν τούτων περὶ καταλλαγῆς, κλπ., ἐδόθη διὰ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἀπήγγελε τὴν ποινὴν, ὁπότε διεκήρυττεν, ὅτι τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς, θὰ συνέτριβε τελικῶς τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. (Γέν. γ' 15). Διὰ τῆς σκοτεινῆς καὶ εἰκονικῆς ταύτης ἐκφράσεως ὁ Κύριος ὠμίλει περὶ τῆς ἀνατροπῆς τῶν δυνάμεων τοῦ πονηροῦ· ὠμίλει περὶ νίκης ἣτις θὰ ἐπῆρχετο διὰ, καθὼς καὶ εἰς, τὴν Ἀδαμαίαν οἰκογένειαν. Τὸ σπέρμα τοῦτο τῆς γυναικὸς, καθὼς πάντες γνωρίζομεν, ἔλαβε τὴν ἐκπλήρωσίν του ἐν τῷ Χριστῷ. Τέσσαρας χιλιάδας ἔτη μετὰ τὴν πτώσιν, ὁ Θεὸς ἐξαπέστειλε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ, «γεννώμενον ἐκ γυναικὸς» καὶ τοιοῦτοτρόπως μέλος τοῦ ἀνθρώπου γένους, τοῦ καταδεδικασμένου γένους, καὶ συνταυτισμένου μετ' αὐτοῦ, «ἵνα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ γευθῇ» θάνατον ὑπὲρ παντὸς ἀνθρώπου» — ἵνα ἱκανοποιήσῃ, ἀντιμετωπίσῃ τὴν ποινὴν διὰ πάντα ἄνθρωπον, ἵνα ἀφαιρέσῃ τὴν **κατὰ ρα ν** ἐκ παντὸς ἀνθρώπου, ἢ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου καὶ παράσχῃ τοιοῦτοτρόπως εἰς πάντα ἄνθρωπον τοιαύτην δικαστικὴν στάσιν, οἷα θὰ ἐπέτρεπε τὴν παράδοσιν νόμου τινὸς ζωῆς — ἢ τήρησις τοῦ ὁποίου, θὰ ἐπέφερε τὴν ἀμοιβὴν αἰωνίου ζωῆς.

Ἀλλὰ πρὶν ἔλθῃ ὁ χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδει νὰ ἐξαποστείλῃ τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ, καὶ ἐκκληρώσῃ δι' αὐτοῦ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ γένους ἐκ τῆς ἀρᾶς τοῦ θανάτου, Οὗτος ἐπολιτεύθη ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, τὴν γνωστὴν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰσραηλῖται. Πρῶτον δὲ πάντων, ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ, Ἰσαάκ καὶ Ἰακώβ, ἔδωκεν ἐπαγγελίας τινὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σαφεῖς, πληροφορῶν αὐτοὺς περὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προθέσεων, ὅπως εὐλογήσῃ πάσας τὰς φυλάς τῆς γῆς. Τοιοῦτόν τι δὲ ἄγγελμα προερχόμενον ἐκ τοῦ Με-

γάλου Κριτοῦ, ὅστις εἶχε καταδικάσῃ τὸ γένος, ἐσήμαινε πολλὰ πράγματα· ἐσήμαινεν, εἴτε τὴν παραβίαν τῆς δικαιοσύνης, διὰ ἀφαιρέσεως τῆς κατάρας, ἢ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἢ ἄλλως, ὅτι τὸ "Υπατον Δικαστήριον τοῦ Σύμπαντος εἶχε σχέδιόν τι, διὰ τοῦ ὁποίου αὐτὸ μὲν νὰ εἶναι δίκαιον, καὶ ἐν τούτοις νὰ ἐξασκῇ ἔλεος πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέλη τοῦ γένους, ἅτινα θὰ ἀπεδεικνύοντο ἄξια τούτου, διὰ τῆς προσελεύσεως αὐτῶν εἰς ἀρμονίαν πρὸς δικαίαν διατάξιν αὐτοῦ. Οἱ Πατριάρχαι ἡγαλλιάσαντο ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις ταύταις, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀνεγνώρισαν μέλλουσάν τινα ζωὴν δι' ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ἦτις θὰ ἦτο ἐπωφελὴς ὅχι μόνον δι' αὐτούς, καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν, ἀλλ' ἦτις θὰ ἐνέφαινε τελικὴν τινα εὐλογίαν διὰ πᾶν κτίσμα τοῦ γένους.

Ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν πρὸς τὸν Ἀβραάμ γενομένην ἐπαγγελίαν ταύτην, ὁ Κύριος ἔδωκε εἰδικόν τινα νόμον εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ, τοὺς Ἰσραηλίτας ἐν τῷ Ὁρει Σινᾶ. Ὁ νόμος δὲ ἐκεῖνος ἦτο ἡ βασις τῆς μετ' αὐτῶν Διαθήκης. Ἐὰν οὗτοι θὰ ἐτήρουν τὸν νόμον ἐκεῖνον, τότε πᾶσαι αἱ ἐπαγγελίαι θὰ ἀνῆκον αὐτοῖς. Ὁ νόμος δὲ ἐκεῖνος ἀνεγνωρίζετο ὡς τέλειος, δίκαιος καὶ καλὸς ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις· ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἰσραηλῖται ἦσαν πεπτωκότες, διεφθαρμένοι, ἀτελεῖς, διὰ τοῦτο ἦτο ἀνάγκη πρῶτον πάντων, ὅπως ὑπεδεικνύετο μεσίτης τις, δηλαδὴ ὁ Μωϋσῆς· καὶ δεύτερον, ἔδει νὰ ἐξευρίσκετο τρόπος τις, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ κατὰ τοῦ νόμου ἐκεῖνου παραβάσεις τοῦ λαοῦ, τυπικῶς ἐξαλείφονται ἅπαξ ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπιτρέπεται εἰς αὐτούς νὰ ἐξακολουθῶσιν τὰς προσπαθείας αὐτῶν ὅπως τηρήσωσι τὸν νόμον ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ μεσιτικοῦ ἀξιώματος τοῦ Μωϋσέως, καὶ τῶν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν τυπικῶν θυσιῶν, κλπ., πάντα ταῦτα κατεδείκνυν, ὅτι ὁ λαὸς πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ Διαθήκη αὕτη καὶ ὁ νόμος εἶχον δοθῇ, ἀνεγνωρίζετο ὡς ἀνίκανος ἀπολύτου πρὸς αὐτὸν ὑπακοῆς. Τοῦτο δὲ καταφαίνεται σαφέστατα, διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς εἰς τὴν ἀρχικὴν παράδοσιν τοῦ νόμου ἐν Ἑδέμ, ἔνθα οὐδεὶς μεσίτης ὑπεδείχθη, καὶ οὐδεμία διάταξις διὰ τὰς ἀδυναμίας τῆς σαρκὸς προϋνοήθη. Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο μονομερῶς πως, λέγει ἡμῖν, ἐν ἀναμφισβητήτῳ γλώσσει, ὅτι ὁ πρῶτος Ἀδάμ ἦτο τέλειος κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἦτο ἱκανὸς ὅπως ἐξασκήσῃ ἀπόλυτον ὑπακοὴν πρὸς τὸν Θεῖον νόμον. Λέγει δὲ ἡμῖν, ὅτι τὸ γένος ἐν τῷ μεταξύ εἶχε διαφθαρῇ μεγάλως· διότι ἡ διάταξις ἡ γενομένη σχετικῶς πρὸς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ προσαρμόζηται εἰς πεπτωκότας, διεφθαρμένους ἀνθρώπους.

Ἐξ ἄλλου ἔχομεν τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι οὐδεὶς Ἰουδαῖος ἐκτὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐτήρησέ ποτε τὸν

νόμον, καὶ ὅτι μόνον ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐπομένως ἀπέκτησεν τὴν ἡδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀμοιβὰς τῆς Διαθήκης ἐκείνης τοῦ νόμου τῆς γενομένης πρὸς τὸν Ἰσραήλ. Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου εἶναι· «Ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται οὐδεμία σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ». Ὁ νόμος ἐπομένως ἐκεῖνος ἐξεπλήρωσε δύο σκοπούς· (1) ἀποδείξας ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ πεπτωκότος γένους ἡδύνατο νὰ τηρήσῃ τὸν Θεῖον νόμον, ἢ νὰ γείνῃ εὐπρόσδεκτος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ (2) διεκήρυξεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἦτο τέλειος, καθότι ἐτήρησε τὸν νόμον, ὃν οὐδεὶς ἀτελής δύναται νὰ τηρήσῃ. Τηρήσας δὲ τοιουτοτρόπως τὸν νόμον ἐκεῖνον ἐγένετο ὁ μόνος κληρονόμος τῆς Διαθήκης τῆς πρὸς τὸν Ἀβραάμ γενομένης, καὶ τοιουτοτρόπως ὑπεδείχθη, ὅτι ἦτο τὸ προλεχθέν σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ εὐλογηθῶσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ἡ διαθήκη ἐκείνη, ἐπιτελέσασα οὕτως τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐτερματίσθη, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑποσχεθὲν σπέρμα τῆς εὐλογίας. Ἐν τούτοις καθόσον παρατηροῦμεν ἀναδρομικῶς καὶ μετὰ προσοχῆς τὴν ἐπαγγελίαν, εὐρισκομεν, ὅτι αὕτη ὑπὸ τινος ἐπόψεως τοῦλάχιστον, ἦτο διπλῇ — ὅτι δηλαδὴ ἐμπεριέκλειε πνευματικόν τι σπέρμα καθὼς καὶ ἐπίγειόν τι σπέρμα, καθὼς τοῦτο φαίνεται ἐν τῇ ὑποσχέσει, «Τὸ σπέρμα σου θὰ εἶναι ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης» — Γεν. κβ' 17.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐκπληρώσας τὴν Διαθήκην, κατέχει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν ὁλόκληρον τὸ ζήτημα τῆς εὐλογίας τῶν φυλῶν τῆς γῆς· συμφώνως ὅμως πρὸς τὸ Θεῖον σχέδιον ὑπὸ τὸ ὁποῖον οὗτος ἐργάζεται καὶ θὰ ἐργασθῇ, οὗτος τελικῶς θὰ εὐαρεστηθῇ ὅπως χρησιμοποίησιν τινὰς ἐκ τοῦ ἐπιγείου σπέρματος, τοῦ φυσικοῦ Ἰσραήλ, ὡς ἐπίγεια αὐτοῦ ὄργανα ἢ ἀντιπροσώπους εἰς τὸ ἔργον τῆς εὐλογίας. Ἐνεκεν τούτου, ἡ Διαθήκη ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἰσραήλ κατὰ σάρκα, δὲν ἐτέθη ἐξ ὁλοκλήρου κατὰ μέρος· ἀλλὰ, καθὼς ὁ Ἀπόστολος λέγει, εὐλογία τις ἀναμένει τὸν φυσικὸν Ἰσραήλ, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Οὐρανίου Βασιλείας κατὰ τὴν δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου. Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου εἶναι· «Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ κλησὶς τοῦ Θεοῦ». «Κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας». «Ἵνα καὶ αὐτοὶ τῷ ὑμετέρῳ (τῆς Ἐκκλησίας) ἐλέει, ἐλεηθῶσιν». «Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ». Δηλοῖ δέ, ὅτι ὁ Ἐλευθερωτής, ὅστις θὰ ἐξέλθῃ ἐξ Σιῶν διὰ τὴν εὐλογίαν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου τῆς ἀνθρωπότητος, θὰ ἀποστρέψῃ πρῶτον τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τὸν Ἰακώβ, ἵνα τοιουτοτρόπως ὁ Ἰακώβ — ὁ Ἰσραήλ κατὰ σάρκα — συμμετάσχη τελικῶς εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ κόσμου». — Ρωμ. ια' 26-32.

Παρατηροῦμεν λοιπόν, ὅτι μέχρι τοῦ χρόνου τῆς πρώτης ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὁ κόσμος ἦτο ἄνευ νόμου, ἐκτὸς τοῦ

γενικοῦ νόμου τῆς φύσεως — τοῦ νόμου τῆς πεπτωκυίας καὶ τῆς ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ θανάτου καταστάσεως ἡμῶν· τοῦ νόμου, ὅστις διακηρύττει, ὅτι ἡμεῖς ἐπισπεύδομεν τὰς ἰδίας ἡμῶν θλίψεις, καί-τοι οὐδεμία ἰσχὺς ἐνυπάρχει εἰς ἡμᾶς ὅπως ἀποφύγωμεν ταύτας τοῦ νόμου ὅστις διακηρύττει, ὅτι ἐνῶ ὁ θάνατος εἶναι βέβαιος, ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν καταδίκην, καὶ ὅτι ἐνῶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπί-ζωμεν, ὅτι θὰ διαφύγωμεν αὐτόν δυνάμεθα ἐν τούτοις, νὰ ἀνα-βάλλωμεν εἰς τινα βαθμὸν τὴν ἐκτέλεσιν τούτου ἐπὶ τινα καιρὸν, κατὰ τινα τρόπον νὰ μαλακύνωμεν τὰς δομιύτητας αὐτοῦ. Εἶδο-μεν δὲ ὅτι ὁ μόνος ἕτερος νόμος, ἡ Διαθήκη ἦτο ἐκείνος ὅστις ἐδόθη εἰς τὸν Ἰσραήλ, σχετικῶς πρὸς τὸν ὅποιον ὁ Μωϋσῆς τόσον ρητῶς ἐξεφράσθη, ὅτι οὗτος δὲν ἀνῆκεν εἰς ἄλλους λα-οὺς ἢ ἔθνη, λέγων· «Ὁ Κύριος δὲν ἔκαμε τὴν Διαθήκην ταύ-την πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς ἡμᾶς, οἵτινες πάντες εἴμεθα ζῶντες τὴν ἡμέραν ταύτην». (Δευτερ. ε' 3). Εἶδομεν δὲ ὅτι ἀντὶ ὁ νόμος νὰ δικαιώσῃ τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ ἀντὶ οὗτοι νὰ κερδίσωσι τὰς εὐλογίας τῆς Διαθήκης, ἥτις εἶχε προσκολ-ληθῇ εἰς τὸν νόμον ἐκείνον, πάντες ἀπέτυχον, ἐκτὸς ἐνός — τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Λυτρωτοῦ. Ἦδη δὲ ἅς χαράξωμεν τὸ ζήτημα ἀκόμη εὐρύτερον, καὶ ἅς παρατηρή-σωμεν πῶς ὁ Θεὸς νόμος εὐρίσκεται ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐτήρησεν, — δηλαδή, ἐπλήρωσεν— τὴν Σιναϊτικὴν διακήρυξιν τοῦ Θεοῦ νόμου διὰ τοῦ θανάτου Αὐ-τοῦ. Συνόψις τις τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Σιναϊτικοῦ νόμου εἶναι ἡ ἐξῆς· «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχυι σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Ὁ οὐράνιος Πατήρ, διηυθέ-τησεν οὕτως τὰ πράγματα, ὥστε ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ υἱός, ἐγκα-ταλείψας τὴν δόξαν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως καὶ γενόμε-νος τέλειος ἄνθρωπος μεταξὺ ἀτελῶν ἀνθρώπων, νὰ ἐκτιμήσῃ πρῶτον πάντων τὸ θέλημα τοῦ Πατρός — ὅπως γείνη ὁ Λυτρω-τῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο δὲ δὲν ἐγένετο ἀναγκαστικῶς, ἀλλ' εὐρίσκετο εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἐὰν ἐπροτίμα, νὰ εὐχαριστήσῃ ἑαυτόν· οὕτως ὅμως πράττων, δὲν θὰ ἐξεπλήρου τὸν νόμον, ὅστις διακηρύττει, ὅτι πάντες οἱ ὑπὸ τὸν νόμον δέον νὰ ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν ὑπερόχως — περισσότερον παρ' ὅσον ἀγαπῶσιν ἑαυτούς— καὶ πρέπει ἐπὶ τοσοῦτον νὰ χαίρωσι ποιοῦντες τὸ Θεῖον θέλημα, ὥστε εὐχαρίστως νὰ θυσιάζωσιν τὰς ἰδίας ἑαυτῶν θελήσεις, ναί, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Τοῦτο δὲ ὑποδηλοῦται ἐν τοῖς λόγοις· «Ἀγαπήσεις τὸν Κύρι-ον, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, διανοίᾳ, ψυχῇ καὶ δυνάμει σου». Τοιαύτη πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ καταθέσῃ ζωὴν, ὑπαρ-ξιν, δύναμιν, ὡς εκουσίαν θυσίαν εἰς τὸ Θεῖον σχέδιον. Τοιου-τοτρόπως δέ, καθὼς ὁ Ἀπόστολος διακηρύττει, εὐρεθεὶς κατὰ

τὸ σχῆμα ὡς ἄνθρωπος καὶ ἀναγνωρίσας σαφῶς τὸ Θεῖον πρόγραμμα, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς παρέδωκεν ἑαυτὸν ἀνεπιφυλάκτως, ὅπως γείνη θυσία τοῦ ἀνθρώπου. Ναί! διακηρύττεται ὅτι τοῦτο τὸ ἔπραξε μετὰ χαρᾶς, καθὼς ἀναγινώσκομεν· «Χαίρω, Θεέ μου, νὰ ἐκτελῶ τὸ θέλημά σου· καὶ ὁ νόμος σου εἶναι ἐν τῷ μέσῳ τῆς καρδίας μου». (Ψαλμ. μ' 8). Ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη, μετὰ τῶν ὁποίων συνεδέετο διὰ τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ καταγωγῆς, συνήργει ἐπίσης εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο· ἐν τούτοις τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς ὡς ἑαυτὸν, τοῦτο δὲν συνεπήγετο καὶ θυσίαν, αὐτοθυσίαν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιαύτη θυσία θὰ ἐγίνετο, ἐὰν ἡγάπα τοὺς ἀνθρώπους πλεῖον ἑαυτοῦ. Ἡ ὑπακοὴ λοιπὸν πρὸς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ νόμου τούτου, ἦτο ἐκεῖνη ἣτις συνεπήγαγε τὴν θυσίαν τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ. Πάντα λοιπὸν ταῦτα, παρατηροῦμεν, ἦσαν συμπτωματικὰ τῆς τηρήσεως τῆς Διαθήκης τοῦ νόμου, διότι οὗτος εἶχε γεννηθῇ ὑπὸ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου, καὶ ἦτο ὑπόχρεως πρὸς πάσας αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις. Δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ γείνη κληρονόμος τῆς Ἀβρααμιαίας Ἐπαγγελίας, εἰ μὴ διὰ τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς αὐτοῦ.

Ἐτερον ὅμως συνεπληρώθη διὰ τοῦ θανάτου του — ἕτερόν τι πρᾶγμα, ἐκτὸς τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀποδείξεως ὡς ἀξίου, ὅπως εἶναι τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ κατὰλληλον καὶ ἱκανὸν ὅπως εὐλογήσῃ τὸν κόσμον. Τὸ ἕτερον τοῦτο πρᾶγμα ἦτο ἡ ἀπολύτρωσις τοῦ Ἀδάμ καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀρχικῆς ἀποφάσεως τοῦ θανάτου. Ἐν τῇ Θεῇ διατάξει, τὰ δύο πρᾶγματα συνεπληρώθησαν ταυτοχρόνως — διὰ τῆς ἰδίας θυσίας· ἐν τούτοις, ἀνάγκη παρίσταται ὅπως διακρίνωμεν σαφῶς μετὰ τῶν δύο τούτων. Ὁ Κύριος ἡμῶν, ὅχι μόνον ἐπλήρωσε τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, διὰ τῆς μέχρι θανάτου ὑπακοῆς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπιπροσθέτως, κατὰ τὴν Θεῖαν διάταξιν, ἡγγυήθη, ἐξησφάλισε, Νέαν τινὰ Διαθήκην διὰ τοῦ αὐτοῦ θανάτου. Ἡ Διαθήκη τοῦ νόμου, καθὼς εἶδομεν, ἀπέδειξε τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀξίαν, ἀλλ' ἡ Νέα Διαθήκη ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἡ θανατικὴ ἀπόφασις ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ μόνιμός τις εὐλογία δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ γένος, ἐκτὸς ἐάν, πρῶτον πάντων, ἡ ἀρχικὴ ἐκεῖνη ἀπόφασις δὲν ἀντεσταθμίζετο καὶ ἐξωφλεῖτο. Οὐδεὶς λοιπὸν μέχρι τοῦδε θὰ ἠδύνατο νὰ εὐλογήσῃ τὸ γένος, ἢ θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν τινὰ νὰ εὐλογήσῃ τοῦτο, καθὸ τὸ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν. διότι μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου ἡ Θεῖα ἀπόφασις τοῦ θανάτου ἦτο κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Θεὸς κατ' οὐδένα τρόπον θὰ ἠδύνατο νὰ ἀθωώσῃ τὸν ἔνοχον δαπάναις τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ νόμου. Ὅποσον ὠραία εἶναι ἡ Θεῖα οἰκονομία, ἣτις διὰ μιᾶς πράξεως, ὅχι μόνον ἐδοκίμασε τὸν Λυτρωτὴν, σχετικῶς πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ὅπως γείνη ὁ ἐλευθερωτὴς καὶ ὁ ἀνυψωτὴς τοῦ γένους, ἀλλὰ καὶ ἐπλήρωσε τὸ ἀν-

τίλυτρον διὰ τὸν πατέρα Ἀδάμ, καὶ τοιουτοτρόπως, συμπτωματικῶς, διὰ πάντα τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἅτινα κατὰ φυσικὸν τρόπον συμμετέσχον εἰς τὴν κληρονομίαν τὴν πατρῶαν τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου! Διεχειρίσθημεν ἤδη τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ δὲν θὰ εἰσέλθωμεν ἐνταῦθα εἰς περισσοτέρας λεπτομερείας. (*)

Ἡ μελέτη ἡμῶν ἐνταῦθα ἀφορᾷ τὸν Θεῖον νόμον. Εἶδομεν δὲ ὅτι ὁ Σιναϊτικὸς νόμος ἐπεξετείνεται μόνον εἰς τοὺς φυσικοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ· ὅτι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ κόσμου ἐγκατελείφθη ἄνευ Θεοῦ, ἄνευ ἐλπίδος, ἄνευ διεγερτικῶν ἐλατηρίων, ἄνευ ἐνθαρρύνσεων, ἄνευ ἐπαγγελιῶν, — ξένοι, ἀπηλλοτριωμένοι. (Ἐφεσ. 6' 12). Εἶδομεν δὲ ὅτι ἡ Σιναϊτικὴ Διαθήκη ἐτερματίσθη, σχετικῶς πρὸς τὴν μεγάλην δοκιμασίαν καὶ τὸ βραβεῖον αὐτῆς. Εἶδομεν ἐπίσης ὅτι Νέα τις Διαθήκη ἐξησφαλίσθη (Ἐβρ. 5' 22) γενομένη ἀποτελεσματικὴ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐρωτῶμεν ἤδη ἐὰν ἡ Νέα αὕτη Διαθήκη εἰσῆλθεν εἰς ἐφαρμογὴν ἢ ὄχι, καὶ ἐὰν εἰσῆλθεν, συνοδεύει αὐτὴν νέος τις νόμος, καθὼς ὁ Σιναϊτικὸς νόμος συνώδευσε τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου. Ἀποκρινόμεθα, ὅτι ἡ Νέα Διαθήκη δὲν εἰσῆλθεν εἰς ἐνέργειαν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν κόσμον· ὅτι δὲν θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τελείως καὶ πλήρως, εἰ μὴ κατὰ τὴν Δευτέραν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι, καθὼς ἔχομεν ἤδη παρατηρήσει, ὁ Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα θὰ εἶναι ὁ πρῶτος μεταξὺ τῆς ἀνθρωπότητος, ὅστις θὰ ἐπωφεληθῇ ἐκ τῆς Νέας Διαθήκης.

Ἡ Νέα Διαθήκη, ὅχι μόνον θὰ ὁμιλῇ εἰρήνην, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχικὴν κατάραν, καὶ θὰ διακηρύττῃ ὅτι τελείως ἀντεσταθμίσθη ὑπὸ τοῦ Λυτρωτοῦ, καὶ ὅτι πάντες ὅσοι προσέρχονται πρὸς τὸν Πατέρα δι' Αὐτοῦ, θὰ δύνανται διὰ δυνατῆς τινος ὑπακοῆς, νὰ ἀπολαύσωσιν ἀποκαταστάσεώς τινος ἐκ τῆς ἀρχικῆς κατακρίσεως, ἀλλ' ἐπιπροσθέτως αὕτη θὰ ὁμιλῇ ἔλεος πρὸς τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραὴλ, ἐπιπροσθέτως καταδικασθέντα ὑπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου. Θὰ γνωστοποιηθῇ δὲ εἰς πᾶν κτίσμα, ὅτι οὐ μόνον ἐπρομηθεύθη ἀπολύτρωσις, σχετικῶς πρὸς τὰς προγενομένας ἁμαρτίας, ἀλλ' ὅτι πᾶσαι αἱ ἀδυναμίαι καὶ ἀτέλειαι, ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ γένος ἀκόμη στενάζει θὰ συγχωρηθῶσιν, καὶ ὅτι, ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐφεξῆς, οὗτοι θὰ κρίνωνται ἀνσλόγως πρὸς ὅτι πραγματικῶς εἶναι, καὶ θὰ ὑποβοηθηθῶσιν ὑπὸ τῶν νόμων τῆς μεσιτικῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀνυψωθῶσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκ τῆς παρούσης διανοητικῆς, ἠθικῆς, καὶ φυσικῆς καταστάσεως τοῦ θανάτου, πρὸς τὰ ἐπάνω, πρὸς τὴν πλήρη τελειότητα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτοι θὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ ὑποστῶσι τὴν δοκιμασίαν, ἐνώπιον τοῦ Παντοδυνάμου, καὶ ἱκανωθῶσιν ὅπως ἐπιδείξωσι χαρακτηῖρα καὶ ἱκανότητα αἰωνίου ζωῆς

(*) Τόμος Π' Κεφάλαιον ΙΔ' καὶ ΙΕ'.

ὑπὸ τοὺς νόμους τῆς Βασιλείας ταύτης. Ἡ Νέα, αὕτη Διαθήκη ἐπομένως, ἐμπερικλείει ἅπαν τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ, ἣτις σκοπεῖται δι' ὁλόκληρον τὸν κόσμον τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος. Εἶναι ἡ Διαθήκη τῆς συγχωρήσεως καὶ τῆς εὐλογίας καὶ ἀποκαταστάσεως διὰ πάντας ἐκείνους, οἵτινες, ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν θὰ ἀνοιχθῶσι, θὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῆς χάριτος ταύτης τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

Μετὰ τῆς Νέας δὲ ἐκείνης Διαθήκης θὰ ὑπάρχη συνηνωμένος νόμος τις. Οὗτος δὲ θὰ εἶναι ὁ ἴδιος νόμος τοῦ Θεοῦ, ὅστις δέν μεταλλάσσει, ἀλλ' ὅστις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔσχε διαφόρους σαφεῖς διακηρύξεις κατὰ διαφόρους καιροὺς. Θὰ εἶναι ἀκόμη ὁ νόμος ἐκεῖνος, ὅστις διακηρύττει τὴν Θείαν κατὰ τῆς ἁμαρτίας ἐναντίωσιν, καὶ Θείας εὐλογίας καὶ εὐνοίας διὰ τὸν δίκαιον. Ὁ ἀπόλυτος δὲ οὗτος κανὼν θὰ εὐρίσκηται πάντοτε ἐνώπιον τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, παρ' ἐκάστου δὲ θὰ ἀπαιτηθῇ, ὅπως ἀφίχθῃ ὅσον τὸ δυνατόν τελειότερον, πλησιέστερον πρὸς τὸν τέλειον κανόνα· **παραχωρήσεις** δὲ θὰ γίνωνται δι' ἕκαστον, ὅστις θὰ προσπαθῇ νὰ ὑπακούσῃ, ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τῶν ἀτελειῶν αὐτοῦ, αἵτινες ὑπὸ τὰς μακαρίας ἐκείνας συνθήκας τῆς ἀποκαταστάσεως· βαθμιαίως θὰ ἐξαφανισθῶσι, καθόσον οὗτος θὰ προχωρῇ βῆμα πρὸς βῆμα μεθ' ὁπακοῆς. Οὕτω δὲ εἶναι γεγραμμένον· «Αὕτη εἶναι ἡ Διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, Λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψῳ αὐτούς, . . . καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι». — Ἑβραίους η' 10. Ἱερεμίας λα' 33, 34.

Ἐνταῦθα ἔχομεν τὴν ἀπόσβεσιν τῶν παρελθουσῶν ἁμαρτιῶν καὶ ἀνομιμάτων, ὅπερ θὰ εἶναι βαθμιαίον ἔργον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, καὶ ἐνταῦθα ἐπίσης ἔχομεν τὸ βαθμιαίον ἔργον τῆς ἀναχαράξεως, καὶ ἐπαναγραφῆς τοῦ Θείου νόμου εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων — παντὸς θέλοντος. Ἡ ἐπαναγραφὴ αὕτη τοῦ Θείου νόμου εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἁπλῶς ἑτέρα τις μέθοδος διὰ νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς περὶ τῆς «ἀποκαταστάσεως τῶν πάντων, ὅσα ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων προφητῶν», ἣτις θὰ ἐκπληρωθῇ κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέραν τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν τὴν σαφῆ διακήρυξιν· «Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ ἣτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου (ἡ ψυχὴ ἣτις δὲν θὰ ὑποβάλλῃ ἑαυτὴν

εἰς τὴν ἐπαναγραφὴν τοῦ Θείου νόμου ἐν τῷ χαρακτηρί αὐ-
τῆς) ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ». — Πράξεις γ' 23.

Ἦδη λοιπὸν ἐπανερχόμεθα. Ἐξητάσαμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς
Καινῆς Διαθήκης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος —
κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον, καθ' ὃν ἐκεῖνος ὅστις ἀπελύτρωσε τὸν
κόσμον θὰ ἐξασκήσῃ τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν, ὡς μέ-
γας προφήτης, μέγας Διδάσκαλος, εὐλογῶν τὸν κόσμον διὰ τῶν
εὐλογιῶν τῆς ἀποκαταστάσεως, καὶ ἐπαναγράφων εἰς τὰς καρ-
δίας τῶν ἀνθρώπων τὸν Θεῖον χαρακτήρα. Ἦδη ὁμως ἐρωτῶ-
μεν περὶ τοῦ ἐνδιαμέσου διαστήματος — μεταξὺ τῆς διαγραφῆς
τῆς Διαθήκης τοῦ νόμου διὰ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Και-
νῆς Διαθήκης τῶν ὅρων αὐτῆς, τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος — τί
γνωρίζομεν περὶ τοῦ ἐνδιαμέσου τούτου διαστήματος; Ὑπάρ-
χει Διαθήκη τις ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο; καὶ ἐὰν
ὑπάρχῃ, εὐρίσκεται νόμος τις συνδεδεμένος μετ' αὐτῆς; Ἀπο-
κρινόμεθα, ὅτι κατὰ τὸ μεσολαβοῦν τοῦτο διάστημα τοῦ Εὐαγ-
γελικοῦ τούτου αἰῶνος, ὁ Κύριος ἐκλέγει τὰ μέλη τῆς νέας κτί-
σεως, καὶ ὅτι Διαθήκη τις εὐρίσκεται ἐν ἐνεργείᾳ, ἐν ἰσχύϊ,
καὶ ὅτι ἡ Διαθήκη αὕτη ἔχει νόμον τινά. Ἵνα δὲ ἐκτιμήσωμεν
τοῦτο δέον νὰ ἐνθυμώμεθα τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου, «Τῶν
παραβάσεων χάριν ἐτέθη, ὁ νόμος, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα
ὃ ἐπήγγελται». Ἡ ἐν Σινᾷ δοθεῖσα Διαθήκη τοῦ νόμου ἐπο-
μένως, παρατηροῦμεν ὅτι ἦτο προσθετικὴ εἰς τινὰ προηγουμέ-
νην Διαθήκην· παρατηροῦντες δὲ πρὸς τὰ ὀπίσω ἀναδρομικῶς,
βλέπομεν, ὅτι ἡ Ἀβραμιαία Διαθήκη ἦτο ἡ ἀρχικὴ τοιαύτη, καὶ
ὅτι ἱστατο ἐπὶ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, προτοῦ ἡ Διαθή-
κη τοῦ νόμου προστεθῇ. Ὁ Ἀπόστολος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν
εἰς τοῦτο λέγων ὅτι — «ὁ νόμος, ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριά-
κοντα ἔτη γεγονώς, δὲν ἀκυροῖ τὴν ἀρχικὴν Διαθήκην, οὔτε
καθιστᾷ αὐτὴν ἀτελεσφόρητον». — Γαλ. γ' 19, 17.

Τοιοιτοτρόπως λοιπὸν παρατηροῦμεν, ὅτι ὁπότε ἡ Διαθήκη
τοῦ νόμου ἐκπληρώθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ἡ ἀρχικὴ
Ἀβραμιαία Διαθήκη ἐγκατελείφθη ἀκριβῶς καθὼς ἦτο καὶ πρό-
τερον, πρὶν ἢ ἡ Διαθήκη τοῦ νόμου προστεθῇ. Ἡ Ἀβραμιαία δὲ
αὕτη Διαθήκη εἶναι ἐκείνη ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Νέα κτίσις ἀναπτύσ-
σεται. Ἡ Ἀβραμιαία δὲ ἐκείνη ἐπαγγελία ἡ Διαθήκη ἀναγινώ-
σκει· «Ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι
αἱ φυλαὶ τῆς γῆς». Ὁ Ἀπόστολος δὲ ἐξηγεῖ, ὅτι τὸ σπέρμα τοῦ-
το τοῦ Ἀβραάμ, τὸ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ ἀναφερόμενον, εἶναι ὁ Χρι-
στός — Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ προσθέτει, «Εἰ δὲ ὑ-
μεῖς Χριστοῦ, (ἐὰν εἰσθε μέλη κατὰ μέρος τοῦ σώματος τοῦ
Χριστοῦ) ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ, καὶ κατ' ἐπαγγελίαν
κληρονόμοι,» ἢ κατὰ τὴν Διαθήκην. — Γαλ. γ' 16, 29.

Ἦδη λοιπὸν ἔχομεν τὰ ἀναγκαῖα εἰς ἡμᾶς πορίσματα, διότι πάλιν ὁ Ἀπόστολος λέγει· «Ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν» — κατὰ ὅλως διάφορον ἔννοιαν, παρ' ὅσον ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ τὸν νόμον. Καταδεικνύει δὲ σαφῶς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ πνευματικοῦ τούτου Ἰσραήλ, καὶ τοῦ φυσικοῦ Ἰσραήλ, λέγων ἡμῖν, ὅτι τὰ τέκνα τοῦ Ἰακώβ κατὰ σάρκα, δὲν εἶναι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, τὰ διὰ τῆς ἐπαγγελίας ἐννοούμενα· ἀλλ' ὅτι τα τέκνα τῆς πίστεως λογίζονται διὰ σπέρμα. Ἐξηγεῖ δὲ ὅτι ὁ Ἀβραάμ ὑπετύπων τὸν Οὐράνιον Πατέρα, ἢ Σάρρα, ἢ σύζυγός του ὑπετύπου τὴν ἀρχικὴν διαθήκην, ἐκ τῆς ὁποίας τόση μεγάλη εὐλογία τελικῶς θὰ προκύψῃ· ὅτι καθὼς ἡ Σάρρα ἦτο στείρα ἐπὶ τινα καιρόν, καὶ δὲν ἐξέφερε τὸ σπέρμα τῆς ἐπαγγελίας, οὕτως ἀκριβῶς καὶ ἡ Διαθήκη τοῦ Θεοῦ, ἦτο στείρα ἐπὶ δύο χιλιάδας σχεδὸν ἔτη, καὶ ἤρξατο μόνον νὰ ἐκφέρῃ τὸ σπέρμα τῆς ἐπαγγελίας κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἐκ νεκρῶν. Ἐκεῖ ἡ κεφαλὴ τοῦ σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ ἐγεννήθη, τέλος δὲ ὁλόκληρον τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀντιτυπικὸς Ἰσαάκ, θὰ ἐλευθερωθῇ («γεννώμενος ἐκ νεκρῶν») πρὸς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν. Τότε δὲ τοῦ σπέρματος ἐλθόντος, ἡ ἐπαγγελία, ἢ ἡ Διαθήκη, θὰ ἔχῃ ἐκπληρωθῇ — πᾶσαι δὲ αἱ φυλαὶ τῆς γῆς θὰ εὐλογηθῶσιν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῆς στειρότητος ταύτης, τῆς ἀρχικῆς Διαθήκης, ἑτέρα τις Διαθήκη **προδετέθη** δηλαδή ἡ Σιναῖτική, ἢ ἡ Ἰουδαϊκὴ Διαθήκη. Αὕτη παρήγαγε τέκνα — σαρκικὸν σπέρμα, ὃχι συμφώνως πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν, ὃχι κατάλληλα ὅπως ἐκπληρώσωσιν τὴν ἀρχικὴν ἐπαγγελίαν. Ὁ Ἀπόστολος ὑποδεικνύει, ὅτι ἡ Διαθήκη ἐκείνη τοῦ νόμου ὑπετυποῦτο ὑπὸ τῆς δούλης τῆς Σάρρας, τῆς Ἄγαρ, καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ τὴν Διαθήκην ἐκείνην ὑπετυποῦντο ὑπὸ τοῦ Ἰσμαήλ, τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· καὶ ὅτι καθὼς ὁ Θεὸς εἶπεν, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς δούλης (Ἄγαρ) δὲν θὰ ἐκληρονόμει μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρης (Σάρρας), ἔῴτω ἀντιτυπικῶς ἐσήμαινεν, ὅτι ὁ Ἰουδαῖος ὑπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, δὲν θὰ ἐκληρονόμει τὴν ἀρχικὴν Ἀβρααμαίαν ἐπαγγελίαν ἥτις θὰ ἀνῆκεν εἰς τὸ πνευματικὸν σπέρμα. Ταῦτα δὲ ὠραιότατα καὶ ἐντέχνως περιγράφονται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν αὐτοῦ (Κεφ. δ'). Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ἀποστόλου στρέφεται κατὰ τῶν ψευδοδιδασκαλιῶν, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ δέον νὰ γείνωσιν Ἰουδαῖοι, καὶ νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, διὰ νὰ γείνωσιν κληρονόμοι ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν Ἀβρααμαίαν ἐπαγγελίαν.

Ὁ Παῦλος ἀπεναντίας δεικνύει ὅτι ὅσοι εἶναι ὑπὸ τὸν νόμον, εἶναι ἐν δουλείᾳ καὶ ὅτι τὸ πνευματικὸν σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ δέον νὰ εἶναι ἐλεύθερον, καθὼς ἦτο ὁ Ἰσαάκ· καθὼς ὁ Ἰσμαήλ δὲν ἦτο Τὸ ἔτι δὲ μεγαλύτερον αὐτοῦ ἐπιχείρημα, εἶναι ὅτι ἐάν τις ἐθνικὸς,

μὴ ὦν προηγουμένως ὑπὸ τὸν νόμον, ὑπαγάγη ἑαυτὸν ὑπὸ τὴν Σιναϊτικὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, ὁ τοιοῦτος τοιουτοτρόπως ἀποχωρίζει ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ἀληθοῦς σπέρματος τοῦ Ἀβραάμ, καὶ γέινεται ἀντιτυπικὸς Ἰσμαῖλίτης. Οἱ λόγοι τοῦ Ἀποστόλου εἶναι· «Εγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσῃ· μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. Κατηργήθητε ἀπὸ τὸν Χριστόν, οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε — τῆς χάριτος ἐξεπέσατε». Ἐναντιούμενος πρὸς ταῦτα, παροτρύνει τοὺς Ἰουδαίους ἐκείνους οἵτινες ἡλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς ἐθνικοὺς ἐκείνους, οἵτινες οὐδέποτε ἦσαν ὑπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ νόμου, ἀλλ' οἵτινες ἤδη ἐδέχθησαν τὸν Χριστόν, καὶ τὴν Διαθήκην τῆς χάριτος, λέγων· «Τῇ ἐλευθερίᾳ, ἥ ὑμᾶς Χριστὸς ἡλευθέρωσε στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυζῶ δουλείας ἐνέχεσθε». — Γαλ. ε' 1-14.

Παρατηροῦμεν λοιπόν, ὅτι ἡ «Νέα Κτίσις» μὲ τὸν Χριστόν ὡς Κεφαλὴν αὐτῆς, εἶναι ἐκείνη ἣτις ἀποτελεῖ τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχικὴν, ἢ Ἀβραμαϊαν ταύτην Διαθήκην, καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ἐκείνο ὅπερ θὰ εὐλογήσῃ τὸν κόσμον δι' ἀπολυτρώσεως καὶ δι' ἀποκαταστάσεως. Δὲν ἐκπληττόμεθα ἐπομένως, ἐὰν εἰς τὸν τύπον, καθὼς καὶ εἰς τὰς εἰκόνας, ἅς μετεχειρίσθῃ ὁ Κύριος καὶ οἱ Ἀπόστολοι, ἡ νέα αὕτη κτίσις παρίσταται συχνάκις ὡς ἄνθρωπος τελείου μέτρου — τῆς Κεφαλῆς παριστάσεως τὸν Χριστόν Ἰησοῦν, τὰ δὲ μέλη παριστῶντα τὴν Ἐκκλησίαν, μέλη κατὰ μέρος τοῦ σώματος. (Ἐφεσ. δ' 13. Κολασ. α' 18). Τοιουτοτρόπως, «Ὑμεῖς ἀδελφοὶ κατὰ Ἰσαάκ, τέκνα ἐπαγγελίας ἐστέ», — μέλη τοῦ ἀντιτυπικοῦ Ἰσαάκ, τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ Κεφαλὴ. Ὁ Κύριος ἐπίσης παριστᾷ ἑαυτὸν ὡς τὸν Νυμφίον, τὴν δὲ πιστὴν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ὡς τὴν ἡραβωνισμένην αὐτοῦ, ἀναμένουσαν διὰ τὸν γάμον, ἵνα αὕτη γείνη ἡ Νύμφη. Ὁ Ἀπόστολος μεταχειρίζεται τὴν ἰδίαν εἰκόνα, λέγων· «Ἡρμοσάμην ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρί, παρθένον ἀγνὴν παραστήσαι τῷ Χριστῷ». (Ἀποκάλυψις κα' 2. Β' Κορινθ. ια' 2). Ἡ ἰδία δὲ εἰκὼν τῆς σχέσεως τοῦ γάμου μεταξὺ Χριστοῦ καὶ Ἐκκλησίας παρίσταται εἰς τὸν τύπον ἐπίσης, διότι ὁ Ἀβραάμ ἔστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ, τὸν Ἐλιέξερ, (ὅστις ὑπετύπου τὸ Ἅγιον Πνεῦμα) νὰ ζητήσῃ νύμφην διὰ τὸν Ἰσαάκ — ἡ δὲ Ρεβέκκα, εὐχαρίστως ἀποδεχθεῖσα τὴν προσφορὰν καθωδηγήθη τέλος πρὸς τὸν Ἰσαάκ, καὶ ἐγένετο γυνὴ αὐτοῦ, καθὼς καὶ ἡμεῖς καλούμεθα νὰ γείνωμεν κληρονόμοι Θεοῦ συγκληρονόμοι δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμάραντον, καὶ ἀμίαντον. Ὅποιαν δὴποτε ἐκ τῶν εἰκόνων τούτων καὶ ἐὰν ἐξετάσωμεν, τὸ μάθημα εἶναι τὸ αὐτό — ὅτι ὁ Χριστὸς, Κεφαλὴ καὶ σῶμα, Νυμφίος καὶ Νύμφη, συνηνωμένοι, εἶναι ὁ κληρονόμος τῆς Ἀβραμι-

αίας Διαθήκης, καὶ πασῶν τῶν ὑποσχέσεων καὶ χαρᾶς εὐαγγελίων τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων.

Ὁ Ἀπόστολος διακηρύττει ὅτι τὸ Ὅρος Σινᾶ, καὶ ἡ ἐπίγειος Ἱερουσαλήμ, συνεβόλιζον καὶ ὑπετύπουν τὸν φυσικὸν Ἰσραήλ, ὅστις ἀπέτυχε νὰ ἐπιτύχη τὰς πνευματικὰς εὐλογίας. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ φυσικοῦ Ἰσραήλ, εὐρεθὲν ἄξιον τῶν πνευματικῶν εὐλογιῶν, ἀπεχωρίσθη ἀπὸ τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, καὶ ἐγένοντο μέλη τοῦ ἀληθοῦς Ἰσραήλ τοῦ Θεοῦ, συγκληρονόμοι μετὰ τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ἅτινα ὁ Θεὸς ἡτοίμασε διὰ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν· ἀμφοτέρωθεν δὲ τὰ ὑπόλοιπα ἔκ τε τοῦ Ἰσραήλ κατὰ σάρκα, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῆς αὐτῆς πνευματικῆς τάξεως, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν ἔκτοτε ἐκ τῶν ἐθνῶν, ἔχουσιν ὑψηλότερα σύμβολα τοῦ Σινᾶ, καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ, δηλαδὴ Ὅρος Σιών, καὶ οὐράνιος Ἱερουσαλήμ, τῆς ὁποίας ἡ συμβολικὴ εἰκὼν ἐν δόξῃ παρέχεται ἡμῖν εἰς Ἀποκάλυψιν κα'.

Ἀποδείξαντες λοιπὸν σαφέστατα τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ νέα κτίσις ἐν τε τῇ Θεῷ διατάξει καὶ ταῖς Διαθήκαις εἶναι κεχωρισμένη καὶ διακεκριμένη ἀπὸ τὸν κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, καὶ ἀποδείξαντες ἐπίσης τὸ γεγονός, ὅτι ἡ νέα κτίσις δὲν ὑπάγεται ὑπὸ τὴν Σιναϊτικὴν, ἢ τὴν τοῦ νόμου Διαθήκην, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν Διαθήκην, ἐρωτῶμεν· Ποῖος νόμος λοιπὸν συνέχεται μετὰ τῆς Ἀβραμιαίας Διαθήκης; Ποῖος νόμος εἶναι ἐπὶ τῆς νέας κτίσεως; Ὁ Ἀπόστολος ἀποκρίνεται λέγων· «Οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν». Τί! Εἶναι τοῦτο δυνατόν; Τὰ νέα λοιπὸν κτίσματα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δὲν ὑπάγονται ὑπὸ οἷονδήποτε νόμον ἔντολῶν; Αἱ δέκα λοιπὸν ἐντολαὶ τοῦ δεκαλόγου δὲν εἶναι ἐφαρμοσίμοι ἐπ' αὐτῶν; Πρὸς ἀπάντησιν ὑποβάλλομεν ἑτέραν ἐρώτησιν· Αἱ δέκα ἐντολαὶ ἐπεβάλλοντο ἐπὶ τοῦ Ἀβραάμ ἢ ἐπὶ τοῦ Ἰσαάκ; Ἐὰν ἡ ἀπάντησις εἶναι Ὁχι, καθότι αὗται δὲν ἐδόθησαν εἰς αὐτούς, καὶ ὅτι ἐπομένως, οὗτοι δὲν ἦσαν ὑπὸ τὸν νόμον τοῦτον, ἢ ἀπάντησις ἡμῶν εἶναι ὅτι οὐδὲ αἱ δέκα ἐντολαὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν Νέαν Κτίσιν· καὶ ὅτι πάντες ὅσοι ἔρχονται εἰς σχέσεις πρὸς τὸν Θεόν ὡς μέλη τῆς πνευματικῆς τάξεως τῆς καλουμένης «Σῶμα Χριστοῦ» καὶ «Νέα Κτίσματα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν Διαθήκην τοῦ Νόμου.

Ἡ θέσις τῆς νέας κτίσεως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐνώπιον τοῦ νόμου αὐτοῦ, κλπ. εἶναι κεχωρισμένη καὶ διακεκριμένη ἀπὸ τὴν τῶν ἄλλων. Οὗτοι ἔχουσι νέαν καὶ ὑπολογιστικὴν στάσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ—διὰ πίστεως—στάσιν δικαιοσύνης, ἢ ὑπολογιστικῆς δικαιοσύνης, καθὼς ἔχομεν ἤδη παρατηρήσῃ. Ἡ ὑπολογιστικὴ αὕτη δικαιοσύνη, ὑπολογιζομένη εἰς αὐτούς διὰ τῆς ἀξίας τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ὅχι μόνον καλύπτει τὰς ἀτελείας τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ παρ' αὐτοῖς ὡς χιτῶν δικαιοσύνης, νὰ καλύπτῃ καὶ νὰ δικαιοῖ, διὰ τῆς ἀξίας ἐκείνου, πᾶσαν ἀκουσίαν